

Kaassõna Eerik-Juhan Truuväli sünniaastapäevale
pühendatud kollokviumil Tallinna Ülikoolis
11. märtsil 2020

Arnold Rüütel

Lugupeetud kollokviumist osavõtjad!

Tuleb igati tunnustada tänase ürituse organisatoreid. Ühelt poolt tähistame Euroopa Kohaliku Omavalitsuse Harta vastuvõtmise 35. aastapäeva ja teiselt poolt meie taasiseseisvumise esimese õiguskantsleri sünniaastapäeva. 7. märtsil oleks Eerik-Juhan Truuväli saanud 82-aastaseks. Mul oli võimalus Eerik-Juhan Truuväliga teha koostööd terve rea aastate vältel. Selle koostöö alguse versta-postiks võiks pidada suveräänsusdeklaratsiooni vastuvõtmist 16. novembril 1988. aastal.

Truuväli jätkas aktiivse kaastöötajana Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi juurde moodustatud konsultatiivkomisjonis ja hiljem valitsuse initsiatiivil loodud põhiseaduse eelnõu töörühma liikmena. Ei ole kahtlust, et E.-J. Truuväli andis olulise panuse taasiseseisvunud Eesti Vabariigi ülesehitamisse. Tema suureks teeneks jääb õiguskantsleri institutsiooni ülesehitamine. Ta erialane erudeeritus ja sihikindlus jäävad innustavaks eeskujuks meie tänastele ja tulevastele riigijuhtidele.

Üheks südamelähedaseks temaks E.-J. Truuvälile oli kohalike omavalitsuste käekäik. Olgu selle kinnituseks kasvõi MTÜ Polis asutamine ning teadlaste ja praktikute kaasamine sellesse temaatikasse.

Tulles Euroopa Kohaliku Omavalitsuse Harta juurde, tuleb tunnustada meie vabariigi tugevat sidet nimetatud ajalooliselt tähtsa dokumendiga. Koostatud Strasbourg'is 15. oktoobril 1985. a, jõudis see dokument Soome sõprade abiga meieni juba enne Eesti Vabariigi taasiseseisvumise väljakuulutamist. Siinkohal oleks kohane meenutada, et 10. novembril 1989. a ehk üks päev enne Berliini müüri langemist võtsime Eesti NSV Ülemnõukogus vastu kohaliku omavalitsuse seaduse. Selle sammu tegime endiste NSV Liidu vabariikide seas esimesena.

Euroopa Kohaliku Omavalitsuse Harta on meile oluliseks suunanäitajaks liikumisel demokraatliku valitsemisviisi tugevdamise suunas.

Lugupeetud kuulajad!

Täna oleks kohane meenutada ka ühte väga olulist tähist meie liikumisel iseseisvuse poole. 2. veebruaril 1990. a, Tartu rahulepingu 70. aastapäeval, kogunes Linnahalli Eesti NSV kõigi tasandite rahvasaadikute üldkogu. Ürituse peaorganisaator oli Töökollektiivide Liit. Vastuvõetud deklaratsioonis seati eesmärgiks Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamine lähtudes Tartu rahulepingu kehtivusest. See üritus andis Moskva keskvõimule väga tugeva signaali Eesti püüdlemisest iseseisvuse poole.

Veel kord, võtke vastu minu parimad soovid ja edu tänasele üritusele!